

ŁÓDZKI UNIWERSYTET TRZECIEGO WIEKU
im. HELENY KRETZ

BIULETYN

Łódź

marzec 2025

Nr 2 (49)

rok akademicki 2024/2025

Od redakcji

Oddajemy w ręce słuchaczy kolejny numer naszego Biuletynu. A w nim jak zwykle wydarzenia, zarówno te, które sami organizowaliśmy, jak i te z naszym udziałem. Szczególnie polecamy dwie relacje – z andrzejkowego wieczoru literackiego, który był związany z promocją tomiku *Przebłąski* (jednej z naszych publikacji jubileuszowych) oraz z wizyty w Teatrze Ateneum w Warszawie, gdzie zaprosił nas aktor tego teatru, Bartłomiej Nowosielski. Jest on także bohaterem *Naszej rozmowy*, w której ciekawie opowiada o swojej pracy i o sobie samym. Tym razem również sporo informacji na temat tego, co działo się w sekcjach oraz sprawozdanie z przebiegu kolejnej edycji *Człowieka w zagrożeniu*. Poza tym jak zawsze: fotokronika, dorobek sekcji artystycznych, propozycje spacerów i wycieczek, komunikaty, zdjęcia oraz tabele zawierające harmonogramy zajęć w tym semestrze. Miłej lektury!

Spis treści

- 3 **Głos ma prezes Alicja Korytkowska**
- 5 **Wydarzenia:** Dzisiaj w Betlejem; Rozpoczęliśmy 46. rok akademicki;
Człowiek w zagrożeniu; My i Ateneum; Goście z zagranicy;
Nagroda Uniwersytetu Łódzkiego
- 11, 31 **Fotokronika**
- 12 **W sekcjach:** Literackie andrzejki; Dobre książki i geopoetyka;
Przemysł lekki wcale nie był lekki; Czerwona Czapka po polsku;
Japonia w naszym mieście
- 16 **Z naszym udziałem:** Tuwim, jesień i malownicza Łódź; Deadline;
Kobiecość i ornamenty; Śpiewając o filmie; Nasi na Nastrojowej;
Spotkanie w OPUS; Jubileusz arcydzieła
- 20 **Nasza rozmowa:** Bartłomiej Nowosielski
- 21 Lektoraty
- 22 Wykłady
- 24 Sekcje
- 26 Tematy zajęć w sekcjach
- 32 **Turystyka:** wycieczki i spacer
- 34 **Byli wśród nas:** Andrzej Łukaszewicz; Ewa Wolińska;
Krystyna Szafraniak; Barbara Uptas
- 38 Dorobek artystyczny: sekcje plastyczne
- 40 Dorobek artystyczny: warsztaty fotograficzne
- 42 Dorobek artystyczny: warsztaty literackie

Koleżanki i koledzy!

Rozpoczynamy zajęcia po wyjątkowo długiej przerwie międzysemestralnej.

Na początek kilka informacji na temat przygotowanych przez nas propozycji nowych zajęć na rozpoczynający się semestr. Mam nadzieję, że spotkają się one z Państwa zainteresowaniem.

Od tego semestru przywracamy zajęcia sekcji *Nowe technologie*. Poprowadzi je dr **Wojciech Horzelski**, który jest nauczycielem akademickim na Wydziale Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Łódzkiego. Jestem przekonana, że zajęcia będą bardzo ciekawe i pozwolą uczestnikom na zdobycie nowych kompetencji.

Dzięki propozycji złożonej przez Wydział Zarządzania Uniwersytetu Łódzkiego zostanie zorganizowane w bieżącym semestrze krótkie szkolenie na temat sztucznej inteligencji. Osoby zainteresowane uczestnictwem mogą 5 marca, po wykładzie, zapisać się u koleżanki **Barbary Gorzelańczyk**. Liczba miejsc jest ograniczona.

Wydział Filozoficzno-Historyczny UŁ zaprosił nas do udziału w projekcie *Przyjazne miasto*. W jego ramach będą zorganizowane spacer-y z udziałem pracowników Instytutu Historii Sztuki, którzy przy pomocy specjalnej aplikacji zainstalowanej na osobistych telefonach uczestników projektu umożliwią zwiedzanie kilku wybranych tras po naszym mieście. W ramach projektu przewidziano wstępnie kilka spacerów. Zainteresowani mogą zapisać się 5 marca po wykładzie u kolegi **Marka Marciniaka**. Liczba miejsc również ograniczona.

Korzystając z okazji, chciałabym wyrazić uznanie naszym kolegom, którzy pomagają w znalezieniu osób prowadzących zajęcia. Szczególne podziękowania kieruję do tych członków ŁUTW, którzy sami zgodzili się podzielić swoją wiedzę, doświadczeniem i umiejętnościami. Jednym z nich jest nasz słuchacz, prof. dr hab. **Andrzej Stańczak**, który od pewnego czasu prowadzi wykłady z dziedziny farmacji w ramach sekcji biologiczno-medycznej. Sekcja ta cieszy się dużym zainteresowaniem słuchaczy, jednakże pozyskanie wykładowców jest bardzo trudne. Tym bardziej doceniamy pomoc tych, którzy wychodzą naprzeciw naszym potrzebom. I tym goręcej prosimy o pomoc wszystkich słuchaczy z wykształceniem medycznym (lekarze i inni pracownicy medyczni). Ale i do was, koleżanki i koledzy niezwiązani z medycyną zwracam się z apelem: rozejrzyjcie się wśród krewnych

Prosimy o wpłacanie czesnego na rachunek bankowy ŁUTW:

30 1090 1304 0000 0000 3011 6015

w tytule wpłaty wpisując imię, nazwisko i nr legitymacji członka.

**Wspomagaj ŁUTW 1,5% swojego podatku.
ŁUTW jest organizacją Pożytku Publicznego
KRS nr 0000187020**

Jak zwykle zwracamy się z apelem,
aby rozliczając się z dochodów za rok 2024,
przekazali Państwo 1,5 proc. podatku na rzecz naszego
Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

i znajomych, może uda się znaleźć chętnych do poprowadzenia u nas wykładów w ramach zajęć sekcji biologiczno-medycznej? Bardzo liczymy na pomoc.

Dziękuję z całego serca kol. kol. **Aldonie** i **Andrzejowi Nowosielskim**. To im zawdzięczamy, że ich syn, **Bartłomiej Nowosielski** – aktor warszawskiego Teatru Ateneum, spotkał się z nami na wykładzie ogólnym, a później zaprosił nas do „swojego” teatru. Relację z tego wyjazdu znajdują Państwo na stronie 9.

W styczniu 2025 roku zakończył się cykl szkoleń dla osób chcących poznać tajniki gry w brydża. W szkoleniu wzięło udział ponad dwadzieścia osób. Prowadził je nasz kolega dr **Henryk Duński**, który od wielu lat pasjonuje się grą w brydża i zgodził się przekazać swoją wiedzę i umiejętności zainteresowanym. Mam nadzieję, że uczestnicy szkolenia wzmocnią szeregi sekcji brydżowej, od blisko dziesięciu lat funkcjonującej w naszym utw. Dziękuję również kol. **Józefowi Gorzelańczykowi**, staroście sekcji brydżowej, za inicjatywę szkolenia i wskazanie kol. Duńskiego na wykładowcę.

Drogie koleżanki i koledzy, prezentując powyższe informacje, chciałam zachęcić do włączenia się w realizację programu zajęć, ale również do uczestnictwa w rozmaitych pracach na rzecz ŁUTW. Jest dużo do zrobienia, zrobmy to razem!

Tradycyjnie, jak od lat, przedstawiam dane statystyczne dotyczące naszego stowarzyszenia.

ŁUTW liczy 978 słuchaczy (dane wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 roku).

Wśród nas jest 880 kobiet i 98 mężczyzn.

Wykształcenie wyższe ma 570 osób, średnie 398 osób, inne 10 – osób.

Struktura wieku przedstawia się następująco:

w grupie wiekowej poniżej 65 lat jest 90 słuchaczy,

w przedziale wieku 66-75 lat jest 490 słuchaczy,

w przedziale wieku 76-90 lat jest 374 słuchaczy,

ponad 90 lat ma 19 słuchaczy.

W bieżącym roku dołączy do 90-latków pięcioro słuchaczy. Wśród nich są kol. kol. **Anna Bryl-Cytrowska**, **Jerzy Krajewski** i **Jadwiga Mnich**. Pozostałe dwie osoby prosiły o nieupublicznianie ich nazwisk.

Kolejny rok naszą najstarszą słuchaczką jest koleżanka **Joanna Kurzyniec**, która w bieżącym roku skończy 98 lat.

Najdłuższy staż w ŁUTW ma koleżanka **Barbara Dąbrowska**; jest naszą słuchaczką nieprzerwanie od 1987 roku.

Wszystkim Jubilatam składam serdeczne gratulacje, życzę dużo zdrowia. wszelkiej pomyślności i satysfakcji z uczestnictwa w jeszcze wielu zajęciach ŁUTW.

Na koniec wielkie podziękowania kieruję do wszystkich słuchaczy, którzy w rozliczeniu podatku za 2023 rok zadeklarowali 1,5% na rzecz naszego stowarzyszenia. Z tego tytułu na konto ŁUTW wpłynęła ostatnio kwota 13371,80 zł.

Zachęcam, aby przy rozliczeniach PIT-ów za 2024 rok zdecydowały się na to kolejne osoby, zwłaszcza ci spośród nas, którzy dopiero niedawno dołączyli do naszego grona. Te pieniądze z odpisu podatkowego pozwalają nam wzbogacać ofertę programową.

Alicja Korytkowska

16.10.2024. Ogólnopolska Federacja Stowarzyszeń Uniwersytetów Trzeciego Wieku z siedzibą w Nowym Sączu zorganizowała konferencję *Uniwersytety Trzeciego Wieku w Polsce – perspektywy rozwoju w kontekście systemowej polityki senioralnej*, rozpoczynając w ten sposób obchody 50-lecia istnienia UTW w Polsce. Podczas konferencji omawiane były sprawy koncepcji uczenia się przez całe życie, roli UTW w społeczeństwie oraz opieki naukowej uczelni akademickich. Poza udziałem w obradach, jak zawsze bardzo cenne były kontakty bezpośrednie i wymiana doświadczeń z przedstawicielami innych ośrodków. Z ŁUTW w obradach uczestniczyły koleżanki: **Alicja Korytkowska** i **Irena Kujawska**.

18.10.2024. Najstarszy w Polsce warszawski Uniwersytet Trzeciego Wieku im. Haliny Szwarc rozpoczął obchody jubileuszu 50-lecia działalności. Dwudniowa uroczystość zawierała część oficjalną, naukową i artystyczną. Patronat honorowy objął nad nią prezydent Warszawy, Rafał Trzaskowski. Nasza delegacja w składzie: **Alicja Korytkowska**, **Irena Kujawska**, **Maria Sondej** i **Danuta Zawilska** przekazała Jubilatowi list gratulacyjny, kwiaty i pamiątkowy upominek. Spotkanie pozwoliło zapoznać się z tym, jak działa pierwszy w Polsce utw. Pamiętajmy – jesteśmy tylko o pięć lat młodszy!

Danuta Zawilska (z lewej) składa gratulacje Ewie Mańkowskiej, prezes UTW im. H. Szwarc

fot. Jadwiga Weigt

22.10.2024. Wojewoda Łódzka **Dorota Ryl** powołała Zespół Ekspertów ds. Polityki Senioralnej. Na jego czele stoi **Jolanta Chelmińska**, pełnomocnik wojewody. Zespół składa się z 21 osób reprezentujących różne instytucje i organizacje. Ma opracować kierunki działań na rzecz seniorów, które wpłyną na poprawę jakości ich życia. Członkowie zespołu zostali zaproszeni na spotkanie z minister ds. polityki senioralnej **Marzeną Okłą-Drewnowicz**, poświęcone regionalnym konsultacjom nt. projektu ustawy o bonie dla seniora. Mówiono także o roli samorządu, organizacji pozarządowych, uczelni akademickich i sektora usług w pracy na rzecz osób starszych. ŁUTW jest reprezentowany przez kol. **Irenę Kujawską**.

28.10.2014. X Sesję Ogólnopolskiego Parlamentu Seniorów otworzył Marszałek Sejmu RP **Szymon Hołownia**; uczestniczyli w niej także m.in. **Marzena Okła-Drewnowicz** (minister ds. polityki senioralnej), **Izabela Leszczyna** (minister zdrowia) i europoseł **Michał Szczerba**. Debata pod przewodnictwem **Zbigniewa Tomczaka** dotyczyła wykorzystania potencjału seniorów jako aktywnych

uczestników życia społecznego i politycznego. Ponadto delegaci z całej Polski apelowali o stworzenie podstaw prawnych i finansowych, które umożliwią rozwój instytucjonalny OPS. ŁUTW reprezentowała prezes **Alicja Korytkowska**.

06.12.2024. W Urzędzie Marszałkowskim w Łodzi odbyło się spotkanie delegatów OPS z województwa łódzkiego. Było poświęcone polityce senioralnej w naszym regionie, a prowadziła je **Krystyna Ozga**, przewodnicząca Łódzkiej Delegatury OPS. W spotkaniu uczestniczyła prezes **Alicja Korytkowska**.

13.12.2024. W Fabryce Aktywności Miejskiej w Łodzi odbyła się konferencja pod hasłem *Choroby neurodegeneracyjne, profilaktyka chorób otępiennych*. Organizatorami spotkania byli: Rzecznik ds. Seniorów, Biuro Aktywności Miejskiej Urzędu Miasta Łodzi oraz Krajowa Izba Managerów Opieki Senioralnej (sic!). Wydarzenie objęte zostało patronatem honorowym Prezydent Miasta Łodzi. Uczestnicy wysłuchali prelekcji specjalistów, wzięli udział w warsztatach i debatach oraz zobaczyli, jak w praktyce wygląda terapia śmiechem. ŁUTW reprezentowali: **Barbara Gorzelańczyk, Józef Gorzelańczyk, Małgorzata Kaźmierska i Jagoda Kropidłowska**.

Dzisiaj w Betlejem

Koncerty chóru ŁUTW z okazji świąt to już nasza tradycja. Tym razem spotkanie bożonarodzeniowe odbyło się 18 grudnia. Jak zwykle prezes **Alicja Korytkowska** złożyła serdeczne życzenia świąteczne, ale nawiązała również do ważnych wydarzeń mijającego roku.

Bo był to rok wyjątkowy, przecież obchodziliśmy 45-lecie działalności! Wiązało się to z ogromną pracą, jaką na rzecz ŁUTW wykonali członkowie zarządu, starostowie sekcji oraz ci, którzy dodatkowo włączyli się w przygotowanie uroczystości. Wszystkim tym osobom pani prezes gorąco podziękowała.

Oczywiście głównym punktem spotkania był występ naszego chóru, na który wszyscy czekali. Koleżanki i koledzy, jak zawsze, nie zawiedli. Zaprezentowali kilkanaście znanych i mniej znanych kolęd i pieśni nawiązujących swoją treścią do Świąt Bożego Narodzenia, m.in. *Dzieje się cud, Dzisiaj w Betlejem, Wędrowali trzej królowie, Pada śnieg, Pójdźmy wszyscy do stajenki, Ach ubogi żłobie...*

fot. Aleksandra Wiktorowska

Rozpoczęliśmy 46. rok akademicki

Na uroczystości otwarcia nowego roku akademickiego spotkaliśmy się 7 października 2024 roku. Tym razem frekwencja była znakomita – w auli zabrakło miejsc siedzących!

Przybyłych na inaugurację powitała prezes **Alicja Korytkowska**, szczególnie gorąco odnosząc się do nowych członków naszego utw, m.in. rekomendowała im nasz Biuletyn jako źródło różnorodnych informacji. Nie obyło się bez wspomnień niedawnych obchodów 45-lecia oraz planów na nowy rok akademicki. Pani prezes podziękowała także wszystkim, którzy swoim wsparciem pomagają funkcjonować naszemu utw.

Uroczystość uświetnili goście: prof. dr hab. **Rafał Matera**, rektor Uniwersytetu Łódzkiego, który wygłosił znakomicie przyjęty przez słuchaczy wykład inauguracyjny; **Grzegorz Majewski** – Wicewojewoda Łódzki; **Miroslaw Barbuski** – Przewodniczący Rady Seniorów Urzędu Miasta Łodzi; **Janina Tropisz** – Rada Seniorów Województwa Łódzkiego; **Ewa Baranowska** – wicedyrektor Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. J. Piłsudskiego.

W holu auli im. prof. Wacława Szuberta ponownie ustawiono większość plansz, które były prezentowane w czerwcu ub. roku, podczas jubileuszowych obchodów. Znajdowało się na nich wiele fotografii ilustrujących ważne wydarzenia z życia ŁUTW, a także zajęcia rozmaitych sekcji, wycieczki oraz zdjęcia artystyczne naszych słuchaczy (na przykład prace nagrodzone na ogólnopolskich konkursach).

fot. Marek Marciniak

Człowiek w zagrożeniu

fot. Marek Marciniak

W środku nasza laureatka, Agnieszka Madejska, z lewej przewodniczący jury Jacek Grudzień, po prawej kol. Magda Druri

Już po raz 34. odbywał się w Łodzi Festiwal Mediów *Człowiek w zagrożeniu*, organizowany przez Muzeum Kinematografii. Między 9 a 13 października 2024 roku widzowie mogli obejrzeć blisko 60 filmów dokumentalnych i prawie 30 reportaży. Projekcje były zlokalizowane w Kinematografie oraz w Narodowym Centrum Kultury przy ulicy Targowej. Słuchacze ŁUTW mogli w nich uczestniczyć bezpłatnie, ale niewielu spośród nas skorzystało z tej szansy. Szkoda, bo repertuar festiwalowy był, jak co roku, bardzo interesujący.

Grand Prix i statuetka Białej Koby przypadła **Edycie Wróblewskiej** za film dokumentalny *Gdy powieje Harmattan*. Zwycięskim reportażem telewizyjnym okazał się *W Żurominie rządzi Duch* łódzkiego dziennikarza **Tomasza Patory** (Uwaga TVN), a w kategorii reportażu radiowego – *Kryptoscam* **Agnieszki Sz wajgier i Doroty Salus**.

Naszą nagrodę otrzymali **Agnieszka Madejska i Bartosz Józefiak** (Uwaga TVN), twórcy reportażu telewizyjnego *Polskie Alcatraz*. Opowiada on o cudzoziemskich pracownikach na sztandarowej budowie Orlenu o nazwie Olefiny III, którzy mieszkali w fatalnych warunkach, a za trudną i niebezpieczną pracę nie otrzymywali regularnej pensji. Jury pod przewodnictwem red. **Jacka Grudnia** tak uzasadniło swój werdykt: *Za podjęcie tematu z góry skazanego na porażkę i konfrontację z wielkimi korporacjami. A także za oddanie głosu bohaterom, którzy go zwykle w Polsce nie mają i stają się niewidzialni.*

Nagrodą za wskazany w naszym imieniu reportaż był obraz, który powstał w ramach zajęć sekcji plastycznej. Tym razem była to praca **Jadwigi Gulińskiej**. Ciekawostką jest fakt, że Agnieszka Madejska drugi raz z rzędu otrzymała naszą nagrodę – rok temu za reportaż *Uwięziona w domu opieki*.

My i Ateneum

Warszawa, Teatr Ateneum i spektakl. Już sam ten zestaw zapowiada niezwykle wydarzenie, a my, czyli pasażerowie autokaru wypełnionego słuchaczami naszego utw, mamy jeszcze w programie zwiedzanie teatru i opowieści zza kulis. Nic dziwnego, że jechaliśmy bardzo podekscytowani.

Pogoda łaskawa, nasz autokar jedzie zgodnie z planem. Przed teatrem czeka pan Bartłomiej Nowosielski – aktor Ateneum, którego rodzice są członkami ŁUTW, inicjator tego wydarzenia i przez najbliższe godziny nasz znakomity przewodnik. Przywitaliśmy się ładnie już na ulicy: my bukietem kwiatów, pan Bartek ciepłymi słowami.

Ruszamy do teatru. Na wstępie lekkie rozczarowanie: puste, ciemne pomieszczenia, oświetlone są tylko wąskie i ciasne korytarze, pełne tajemniczych przejść i zaułków. Tą drogą aktorzy chodzą na scenę z garderoby. Zaglądamy do jednej z nich, przeznaczonej dla trzech osób. Wszystkie dobrze oświetlone stanowiska są położone obok siebie, na ścianie rekwizyty. Oglądamy także salę do prób czytanych – duże, zwyczajne pomieszczenie: stół, krzesła, czajnik, szklanki. Nic specjalnego, a to tutaj zaczyna się spektakl. Mogliśmy także obejrzeć gabinet dyrektora. I znowu, zdawałoby się, nic takiego. Biurko, fotel, krzesło dla delikwenta wezwanego na dywanik, książki w gablotach, bibeloty, pamiątki. I nagle objawia się HISTORIA; można powiedzieć, że to spotkanie z duchem tego teatru. Przed nami ściana ze zdjęciami kolejnych dyrektorów Teatru Ateneum, którzy stworzyli legendę tego miejsca. Wśród nich jest oczywiście Gustaw Holoubek, ale dostrzegam też mojego ulubionego Aleksandra Bardiniego.

W pomieszczeniu robi się coraz ciasniej, każdy z naszej grupy chce obejrzeć dokładnie gabinet, do którego rzadko mogą zaglądać zwiedzający. W końcu pan Bartek zdołał nas zdyscyplinować i wyprowadził wszystkich na scenę. Mogę z dumą powiedzieć: byłam tam! Podobnie myślały zapewne moje koleżanki, które pozowały w kulisach i dokumentowały to robionymi sobie nawzajem zdjęciami.

Koniec zwiedzania, siadamy na widowni i słuchamy o teraźniejszości teatru, a zwłaszcza o jego aktorach. Dowiadujemy się, że pracują tu ludzie przyjaźni sobie i niekonfliktowi, że Marian Opania i Mała Scena to w zasadzie jedność, że należy starannie wymawiać Ho-lo-u-bek, a nie Holubek – i wiele innych rzeczy.

I na koniec spektakl zatytułowany *Napis*. W obsadzie, obok Bartłomieja Nowosielskiego, którego jesteśmy gośćmi, występują m.in. Grzegorz Damiński, Emilia Komarnicka, Krzysztof Tyniec. Sztuka podejmuje temat stosunków między ludźmi, którzy mieszkają obok siebie i są zmuszeni do ciągłych kontaktów, można rzec „mimo, pomimo i na przekór”. Rodzi to niepotrzebne i bezzasadne konflikty. Łatwe do rozwiązania, ale nie wtedy, gdy każdy z uczestników sporu czuje się ważny. Ot, życie...

I tak kończy się nasz pobyt w sławnym Teatrze Ateneum. Do Łodzi wracamy bardzo zadowoleni, z nadzieją na dalsze kontakty.

Do widzenia, Warszawo!

Zofia Fiedorowicz

Goście z zagranicy

fot. Jolanta Kowalska

Stowarzyszenie LEVEL UP kolejny raz było współorganizatorem wizyty zagranicznych gości w naszym mieście. Tym razem w ramach projektu Study Tours to Poland (STP) przyjechała piętnastoosobowa grupa studentek z Ukrainy i Mołdawii.

Poproszeni o zapoznanie gości z ideą uniwersytetów trzeciego wieku i formami aktywizowania seniorów, zorganizowaliśmy – w języku angielskim – spotkanie, które odbyło się 4 listopada. Przedstawiliśmy na nim sposób organizacji naszego utw, opiliśmy wykłady oraz różnorodne zajęcia. Wybrane sekcje omówione zostały przez ich anglojęzycznych przedstawicieli, pokazano prace wykonane na zajęciach, a dopełnieniem były nasze zdjęcia rozmaitych aktywności w ramach ŁUTW, takich jak zajęcia gimnastyczne, warsztaty plastyczne czy komputerowe, wycieczki sekcji turystycznej i wiele innych.

Dzięki współpracy z koleżankami **Iwoną Igielską** i **Barbarą Gorzelańczyk** oraz przy udziale przedstawicieli wybranych sekcji: **Magdy Druri**, **Danuty Walasik** i **Józefa Gorzelańczyka** nasza prezentacja została przyjęta z dużym zainteresowaniem. Zapewniano nas, że będzie stanowić inspirację w przyszłej działalności naszych gości.

Małgorzata Kaźmierska

Nagroda Uniwersytetu Łódzkiego

W Filharmonii Łódzkiej 1 grudnia 2024 roku odbyła się gala **X Konkursu o Nagrodę im. prof. Tadeusza Kotarbińskiego**, organizowanego przez UŁ. Nagroda jest przyznawana za wybitne dzieło z dziedziny nauk humanistycznych. Na konkurs z różnych ośrodków naukowych wpłynęło 78 prac, wydanych w 2023 roku.

Laureatem został prof. **Andrzej Turowski**, autor książki *Radzykalne oko. O Witkacym, Kobro, Strzemińskim, Themersonach, Żarnowerównie i innych twórcach sztuki wzbudzającej niepokój*, którą zgłosiło Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie. Nagrodę główną (70 tys. zł. na dalsze badania naukowe) i cztery wyróżnienia wręczał rektor Uniwersytetu Łódzkiego prof. dr hab. **Rafał Matera**. W uroczystości uczestniczyło kilkanaście osób z ŁUTW, korzystając z zaproszeń otrzymanych od UŁ.

Jubileusz UTW im. Haliny Szwarc.
Okolicznościowy tort kroją:
Ewa Mańkowska, prezes
i Irena Moskal,
jej wieloletnia poprzedniczka,
czyt. str. 5

fot. Maria Sondej

W Teatrze Ateneum.
Z prawej zagląda spoza kadru
aktor Bartłomiej Nowosielski,
czyt. str. 9 i 20

fot. Marek Marciniak

Centrum
Zdrowego i Aktywnego Seniora
przy ul. Nastrojowej.
Podczas wernisażu
fotografuje nasza słuchaczka
Krystyna Szakiel,
czyt. str. 18

fot. Marek Marciniak

Literackie andrzejki

W Bibliotece Wojewódzkiej im. Piłsudskiego 29 listopada 2024 roku odbył się wieczór autorski słuchaczy ŁUTW. Był on związany z promocją tomu literackiego *Przebłąski* pod redakcją prof. **Beaty Śniecikowskiej**, który ukazał się w czerwcu ub. roku i był jedną z publikacji przygotowanych na jubileusz 45-lecia Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz. W jego skład weszły utwory, które powstały w ramach warsztatów literackich prowadzonych przez prof. Śniecikowską.

fot. Marek Marciniak

Na scenie uczestnicy warsztatów literackich z prof. Beatą Śniecikowską (w czerwonej sukience)

Wiersze były czytane przez autorów, ale nie pominięto twórczości tych, którzy zachorowali lub odeszli na zawsze; ich prace znalazły się w programie wieczoru i zostały zaprezentowane przez koleżanki i kolegów.

Oczywiście prezentacja nie obejmowała całego tomu, który liczył prawie 160 stron. Musieliśmy dokonać wyboru, starając się pokazać nasze różnorodne podejście do tematów, wedle których były pogrupowane wiersze i proza (na przykład *Drzewo*, *Miasto*, *Czasoprzestrzenie*).

Wieczór urozmaicili uzdolnieni artystycznie studenci Uniwersytetu Łódzkiego, których poprosiła o pomoc profesor Śniecikowska. I tak **Ewa Solecka** zaprezentowała swoje wiersze związane tematycznie z utworami z naszego tomiku, **Karolina Goźlińska** zaśpiewała kilka piosenek i zagrała piękny utwór na skrzypcach, a **Michał Grzybowski** zachwycił wszystkich wspaniałą grą na akordeonie. Spotkanie prowadziła prof. Beata Śniecikowska.

Jak na andrzejki przystało, były też wróżby. Każdy z widzów mógł wyciągnąć z kapelusza karteczkę z wróżbą-przesłaniem w postaci złotej myśli lub aforyzmu.

Po zakończeniu występów, przy kawie, herbatce i ciasteczkach, autorzy przyjmowali gratulacje i mogli porozmawiać z zaproszonymi przez siebie gośćmi.

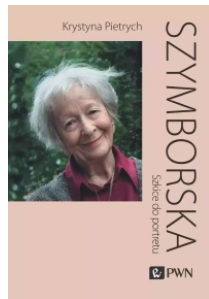
Marianna Kaczewiak

Dobre książki i geopoetyka

Po kilku latach nieobecności powróciła do nas profesor **Krystyna Pietrych**, a wraz z nią opowieści o dobrych książkach. W zalewie tysięcy tytułów, które pojawiają się na rynku wydawniczym, trudno wyluskać coś naprawdę wartościowego. No cóż, nawet w czasach, gdy wybór był mały, czytała zawsze górowały nad wartościową literaturą. Pani profesor zawsze potrafi zauważyć ciekawe tytuły, a potem polecić je nam, słuchaczom sekcji literackiej. Tym razem (zajęcia 16 grudnia) były to: *Pod dyskretną opieką wielkich mocy. Listy i nie tylko*, która to książka zawiera nieznaną korespondencję dwojga polskich noblistów – Wisławy Szymborskiej i Czesława Miłosza; *Dezorientacje. Biografia Marii Konopnickiej* Magdaleny Grzebałkowskiej (dodajmy – biografia niezwykła); kolejna biografia, a właściwie jej pierwszy tom *Osiecka. Rodzi się ptak* Karoliny Felberg (wysoko oceniona przez rodzinę bohaterki). I jeszcze dwie pozycje: *Szymborska. Szkice do portretu* autorstwa samej profesor Pietrych oraz bardzo aktualny *Drobny szczegół* Adanii Shibli nawiązujący do niekończącego się konfliktu izraelsko-palestyńskiego.

Następne spotkanie z profesor Pietrych miało się odbyć 20 stycznia, ale z powodu jej choroby zajęcia poprowadził profesor **Tomasz Cieślak**. Pan profesor przybliżył nam pojęcie geopoetyki, która zajmuje się związkami literatury z przestrzenią. Wykład okazał się nam bardzo bliski, ponieważ dotyczył przestrzeni łódzkiej i literatury, w której nasze miasto się pojawia. Była więc mowa o elementach budujących tę przestrzeń, takich jak struktura etniczna i społeczna mieszkańców (pochodzenie, wielokulturowość, zawód, płeć), łódzki krajobraz (mgła, bruk i ceglane mury, upiorne światło bijące z okien fabryk, fabryczne kominy, czynszowe kamienice, pałace fabrykantów). Pojawiła się również Łódź w historii, czyli powstanie styczniowe, rewolucja 1905 roku, obie wojny światowe, strajki studenckie i marsz głodowy z 1981 roku. Obrazy oraz wyobrażenia dawnej Łodzi i otaczającej ją przestrzeni, stereotypy i klisze dotyczące naszego miasta znalazły odzwierciedlenie w literaturze, także tej współczesnej, choć Łódź zmieniła się bardzo. Warto sięgnąć do książki *Ziemia nawrócona* Andrzeja Makowieckiego, ale pan profesor Cieślak wspominał również o kryminałach osadzonych w realiach współczesnej Łodzi: *Lampionach* Katarzyny Bondy czy trylogii Krzysztofa Domaradzkiego – *Detoks*, *Reset*, *Trans*.

Aleksandra Wiktorowska

Przemysł lekki wcale nie był lekki

fot. Roma Szczocarz

Kolejny semestr i kolejne placówki, które w ramach sekcji *Poznaj łódzkie muzea* odwiedzili słuchacze ŁUTW. Jedną z nich było Muzeum Fabryki na terenie Manufaktury, do którego wielu spośród nas zawitało po raz pierwszy, mając dzięki temu możliwość poznania historii XIX-wiecznego imperium stworzonego przez Izraela Poznańskiego.

W muzeum znajduje się makieta przedstawiająca ówczesny widok posiadłości Poznańskich. Można zobaczyć na niej budynki zakładowe, domy robotników, kościół, szpital i oczywiście rezydencję właścicieli. Prezentowane są także próbki surowców obrazujące drogę bawełny od plantacji do gotowego wyrobu na półce w sklepie. Wiele jest też zgromadzonych filmów, zdjęć, ulotek i broszur dokumentujących pracę dawnych robotników.

Bardzo dziękujemy za wiadomości przekazane nam w czasie zwiedzania. Najbardziej nas zdziwiło, gdy mieliśmy okazję zobaczyć z bliska, a nawet usłyszeć, jak pracują dwa zabytkowe krosna. Dało nam to zaledwie namiastkę hałasu, który kiedyś towarzyszył pracownikom przez całą długą zmianę.

Po raz kolejny potwierdziła się prawda, że w przemyśle lekkim praca była taka tylko z nazwy.

Iwona Kmiec

W warsztatach komputerowych mogą uczestniczyć
tylko osoby zapisane na konkretny kurs.
O terminie rozpoczęcia zajęć każdy uczestnik
zostanie poinformowany indywidualnie – telefonicznie lub sms-em.

Czerwona Czapka po polsku

Zajęcia w sekcji kultury japońskiej zostały zdominowane w ostatnim semestrze przez różnorodne święta, obchodzone w Kraju Kwitnącej Wiśni. Oprócz takich, jak Dzień Kobiet, Dzień Dziecka czy Święto Zmarłych, Japończycy obchodzą np. Dzień Dziewczynki, Dzień Chłopczyka, a nawet Dzień Brzoskwini. Właściwie mają uroczystości na każdą okazję: związane z narzeczeństwem, ślubem czy z 60. urodzinami.

W tajniki tych dziwnych dla nas świąt wprowadzała nas wspaniała wolontariuszka **Murokata Kiyomi** – osoba komunikatywna (mimo nieznajomości języka), sympatyczna, pogodna i kompetentna. Każda prezentacja przedstawiana przez Kiyomi jest niezwykle ciekawa, zawiera mnóstwo zdjęć i filmów (również jej osobistych). By skupić naszą uwagę lub utrwalić przekazywaną wiedzę, Kiyomi wykorzystuje nawet quizy i zagadki. I dużo zapamiętaliśmy, łącznie z tym, że z powodu pobytu w Polsce ominęły ją obchody 60. urodzin i nie została obdarowana z tej okazji Czerwoną Czapką. Trzeba było to jakoś naprawić...

Już na następnym spotkaniu Murokata Kiyomi otrzymała od nas takąż (w każdym razie podobną) czapkę, uszytą specjalnie dla niej z czerwonego weluru. Była wzruszona i bardzo szczęśliwa.

Myślę, że najbardziej zaskoczył ją fakt, że tak dokładnie zapamiętujemy wiedzę, którą nam przekazuje.

Anna Bloch

Japonia w naszym mieście

Już po raz 42. odbyły się w Łodzi Dni Kultury Japońskiej (26.11.-1.12.2024). Na otwarcie do Muzeum Archeologicznego i Etnograficznego przyjechał przedstawiciel ambasady Japonii, która – jak zwykle – objęła patronat nad imprezą. Na program Dni złożyły się liczne wykłady, warsztaty origami i kaligrafii (te ostatnie prowadził szef sekcji japońskiej ŁUTW i nasz członek honorowy **Masakatsu Yoshida**), pokazy japońskich sztuk walki.

Wcześniej (26 października) łodzianie zainteresowani kulturą Kraju Kwitnącej Wiśni mogli odwiedzić w EC1 Targ Japoński. Można tam było kupić rozmaite produkty przemysłowe i spożywcze oraz obejrzeć wystawy, m.in. kimon i zbroi.

fot. Adam Bloch

Tuwim, jesień i malownicza Łódź

fot. Aleksandra Wiktorowska

Od lewej: Aleksander Małag,
Włodzimierz Galicki,
Halina Miller,
Jadwiga Raczyńska

Teatr Piccolo 16 listopada 2024 roku z okazji mijającej w tym roku 130. rocznicy urodzin Juliana Tuwima wystawił widowisko poetycko-muzyczne *Z Tuwimem pociągiem do jesieni*, przygotowane przez zespół Vena oraz Stowarzyszenie Robotników Chrześcijańskich. Zostaliśmy na nie zaproszeni przez naszą koleżankę **Jolanę Jaśkiewicz**, autorkę kilku zaprezentowanych wierszy, jednocześnie uczestniczkę warsztatów literackich na naszym utw. Na widowni zasiadła spora grupa słuchaczy ŁUTW, z panią prezes na czele.

Recytowane wiersze były hołdem oddanym wielkiemu poecie; często nawiązywały do jego życiorysu, miłości i fascynacji historią Łodzi, a nasze miasto w oczach autorów było niezwykle malownicze w jesiennym szacie. Bo jesień, obok miasta, to główny bohater tych utworów. Warto podkreślić świetną interpretację **Włodzimierza Galickiego** i **Haliny Miller** czytających wiersze, piękne były nastrojowe piosenki, którymi przeplatano poetycką część widowiska.

Bardzo udany wieczór!

Bilety na bieżące wydarzenia kulturalne (Filharmonia Łódzka, Teatr Wielki i Multikino) rozprowadza koleżanka Iwona Kmieć.

Można je kupić w środy, przed i po wykładzie ogólnym.

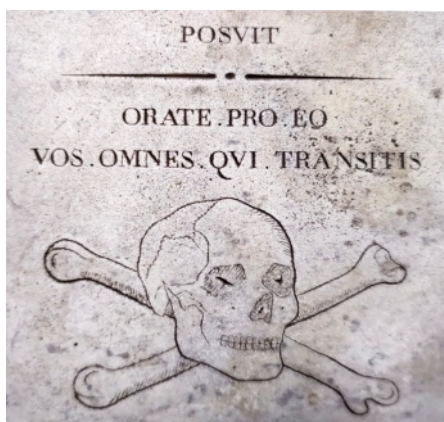
Informacje pod numerem: 501 381 483

Prosimy, by bez porozumienia z sekretariatem ŁUTW,
nie umieszczać żadnych ogłoszeń na tablicy informacyjnej
w holu auli im. Szuberta

Deadline

Kolejny wernisaż w Uniwersyteckiej Galerii Wozownia 1/5 (ul. Franciszkańska przy Pałacu Biedermanna) odbył się 14 listopada 2024 roku. Tym razem otwarto wystawę prac **Tomasza Ferenca**, z którym rozmowę poprowadzili socjolożka **Łucja Lange** oraz kurator wystawy **Maciej Andrzejewski**.

Wystawa pod nazwą *Deadline* to zbiór fotografii dokumentacyjnych, przedstawiających wizerunki ludzkich czaszek na tle obiektów, takich jak kościoły, cmentarze, klasztory oraz inne miejsca związane z przemijaniem. Fotografie powstały podczas podróży po Polsce, Europie i USA. Publiczność dopisała, wśród obecnych nie brakło słuchaczy ŁUTW, z naszymi wolontariuszami włącznie.

fol. Aleksandra Wiktorska

Kobiecość i ornamenty

W sobotę, 1 lutego, w Uniwersyteckiej Galerii Wozownia 1/5 uroczyste otwarto wystawę *Ornamenty kobiecości*, która inauguruje kolejny rok działalności tej galerii. Wystawa jest efektem współpracy między Wydziałem Historii Sztuki UŁ i Akademią Sztuk Pięknych.

Prezentowane prace są autorstwa artystki sztuk wizualnych **Ewy Żochowskiej**, absolwentki ASP z 2002 roku. Jako kuratorki sprawdziły się studentki Wydziału Historyczno-Filozoficznego UŁ: **Gabriela Brodziak**, **Małgorzata Francuz** i **Zuzanna Jagła**.

Wystawa zaprasza do introspekcji, podróży duchowej w poszukiwaniu kobiecości i harmonii, analizuje ludzkie emocje. W prezentowanych pracach ważna jest kolorystyka, nawiązująca do symboliki filozofii Wschodu, w której czakra stanowi źródło energii. Tajemnicze portrety kobiet są pokryte różnymi ornamentami.

Magda Druri

Śpiewająco o filmie

Spotkanie z Michałem Majem Wieczorkiem, autorem książki *Kadry z widokiem na wojnę. Film polski w czasie II wojny światowej*, odbyło się 17 stycznia 2025 roku w sali konferencyjnej Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Łodzi.

Michał Maj Wieczorek od wielu lat jest wykładowcą sekcji kinematografii polskiej w ŁUTW, nic więc dziwnego, że nasi słuchacze także znaleźli się wśród publiczności. Spotkanie i ciekawą rozmowę z bohaterem wieczoru prowadziła **Anna Groblińska**, dziennikarka Radia Łódź.

Autor książki nie tylko zaprezentował swoje dzieło, ale wystąpił także jako wokalista. W jego wykonaniu, przy akompaniamencie akordeonisty **Macieja Cwiklińskiego**, usłyszeliśmy pieśni z okresu II wojny światowej, m.in. *Teraz jest wojna*, *Czerwone maki na Monte Cassino* czy *Serce w plecaku*.

fot. Aleksandra Wiktorska

Michał Maj Wieczorek w rozmowie z red. Anną Groblińską

Nasi na Nastrojowej

Kilkoro członków sekcji plastycznych ŁUTW realizuje swoje pasje malarskie nie tylko u nas, ale udziela się także w Centrum Zdrowego i Aktywnego Seniora (CZAS) przy ul. Nastrojowej 10. Właśnie tam odbył się 22 stycznia 2025 r. wernisaż prac, wśród których znalazły się również ich obrazy. Oczywiście, że pojawiło się wiele koleżanek i kolegów z ŁUTW. Jak przekazał nam jeden z uczestników: *Dyskusjom wśród obrazów nie było końca, co twórców bardzo dowartościowało.*

Spotkanie w OPUS

Centrum Promocji i Rozwoju Inicjatyw Obywatelskich OPUS zorganizowało 24 października w ramach cyklu *Rozmowy 3. Sektora* spotkanie pod hasłem *Starość*. Spotkanie poświęcone było problemowi starzejącego się społeczeństwa, uczestnicy omówili również różne formy aktywności seniorów. Wstępem do dyskusji była prezentacja książki *Jak złodziej przyszła*, dokonana przez jej autorki, **Grażynę Latos** i **Elżbietę Strzałkowską**. W spotkaniu wzięły udział różne organizacje pozarządowe, w tym m.in. stowarzyszenie Kamienica 56, zajmujące się rozwiązywaniem problemów ludzi starszych z dysfunkcjami poznawczymi.

Byliśmy także my. Przedstawicielki ŁUTW, **Małgorzata Kaźmierska** i **Magda Druri**, zostały poproszone o zaprezentowanie idei i sposobu działania Łódzkiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku im. H. Kretz, oferowanych przez nas zajęć i aktywności oraz sposobów motywowania seniorów do intelektualnego, społecznego i fizycznego rozwoju.

Jubileusz arcydzieła

fol. Mikołaj Zacharow / Muzeum Kinematografii

Zawędrowaliśmy do Muzeum Kinematografii, gdzie 13 lutego odbył się wernisaż wystawy „Pół wieku *Ziemi obiecanej*”. Otworzyła ją prezydent **Hanna Zdanowska**, podkreślając znaczenie filmu dla łódzian, bo jak stwierdziła, jest on nie tylko wyjątkowym dziełem artystycznym, ale przede wszystkim fundamentem tożsamości naszego miasta. Wśród gości znalazła się liczna delegacja krakowskiego Muzeum Sztuki i Techniki Japońskiej Manggha, partnera wystawy. To z jego zbiorów pochodzi wiele eksponatów, pokazywanych na wystawie, m.in. oryginalne notatki z archiwum Andrzeja Wajdy. Dowiadujemy się z nich, że do roli Moryca reżyser planował Jerzego Zelnika, Jana Nowickiego i Jerzego Stuhra. Ostatecznie zagrał Wojciech Pszoniak.

Wystawa będzie czynna do 4 maja. Nie przegapcie jej, koleżanki i koledzy. Warto się wybrać!

Sztuka jest najgorszą z kochanek

Rozmowa z Bartłomiejem Nowosielskim, aktorem

Maria Sondej: - Większość z nas zna Pana z roli w „M jak miłość”.

- Bartłomiej Nowosielski: - Uważam się przede wszystkim za aktora teatralnego, na dodatek wiernego jednej marce, czyli Teatrowi Ateneum, w którym pracuję od skończenia studiów. To miejsce z tradycjami, tu grali najwięksi: Cybulski, Wilhelmi, Janda, Holoubek, Fronczewski i wielu innych. Ale choć teatr daje mi doświadczenie i zapewnia rozwój, gram również w serialach, telewizji, filmach, dużo pracuję w dubbingu.

Czym teatr góruje nad innymi formami sztuki?

- Jest żywy, każde przedstawienie jest inne. Czasami nam się wydaje, że nie przebijamy się przez scenę do widza, a jest owacja na stojąco, innym razem reakcje widzów są żywiołowe, a my zastanawiamy się, dlaczego akurat w tym momencie. I to jest fascynujące.

Czy często ma Pan spotkania z widzami poza teatrem, jak w czasie wizyty u nas?

- Zdarzają się i wtedy bardzo się staram, żeby to zrobić atrakcyjnie, ale i przystępnie. Mówię także o misji. Jestem w zawodzie 20 lat, więc chyba już mogę zabrać głos w tej sprawie.

Mówi Pan „misja”, tymczasem wielu Pana kolegów po fachu twierdzi, że aktorstwo jest rzemiosłem.

- Aktorstwo to zawód i nie uważam, aby słusznym było traktowanie go przez część społeczeństwa w uprzywilejowany, specjalny sposób. A my zazwyczaj jesteśmy mniej lub bardziej sprawnymi rzemieślnikami, i siebie też tak traktuję. Nie jestem gwiazdą, która stąpa po czerwonym dywanie, nie grzeję się w blasku fleszy. Wydaje mi się, że jestem normalnym facetem: robię zakupy w sklepie spożywczym, wychodzę z psem na spacer i po nim sprzątam, lubię pogadać z sąsiadami.

Tylko wielcy spośród nas robią karierę. Reszta mniej lub bardziej sprawnych rzemieślników, nawet z pokaźnym dorobkiem artystycznym, stale się uczy, doskonalą warsztat, podpatruje. Że to trudne? Cóż, ten zawód nie jest obiektywny, a sztuka jest najgorszą z kochanek, nie znosi kompromisów. Mimo to będę się jej trzymał jak poręcz.

Zaprosił nas Pan do Ateneum. Dlaczego? I czy nasza wizyta nie zdeorganizowała pracy teatru?

- W czasie łódzkiego spotkania wytworzył się między mną a słuchaczami pewien rodzaj chemii i dlatego wyszedłem z inicjatywą, by zobaczyli Państwo spektakl i zwiedzili teatr. Jesteśmy przyzwyczajeni do grup, które u nas bywają. Choć nieco mnie dziwiło, i to nie jest zarzut ani pretensja, że momentami miałem trudności z utrzymaniem grupy w ryzach. Na szczęście udało się przekonać nieliczne niesforne osoby, że w teatrze w czasie zwiedzania miejsc normalnie niedostępnych dla gości nie można swobodnie chodzić tam, gdzie się chce.

Na koniec: co sprawiło, że wygłosił Pan dla nas wykład?

- Inicjatorką była moja mama, słuchaczka ŁUTW, a ja nie umiem jej odmówić. Nigdy i niczego.

Jestem pewna, że wszystkie mamy będą wzruszone, gdy to przeczytają...

LEKTORATY JĘZYKÓW OBCYCH

rok akademicki 2024/2025

Lp	Język	Lektor/starosta grupy	Miejsce spotkań	Dzień tygodnia	Godziny
1.	Angielski	mgr Ewa Grabowska Małgorzata Kozłowska Jerzy Kałużny Maria Zajdowska-Gratys Mirosława Majda	LLOYD WOODLEY English Language Centre	poniedziałek sala 9	10.00 – 11.00 11.15 – 12.15 12.30 – 13.30 13.45 – 14.30
2.	Angielski	mgr Lloyd Woodley Maria Srogosz-Maile		poniedziałek sala 1	10.00 – 11.00
3.	Angielski	mgr Lloyd Woodley Jolanta Kowalska		wtorek sala 1	10.00 – 11.00
4.	Włoski	Zuzanna Suska Małgorzata Radomska		środa sala 9	09.00 – 10.00
5.	Angielski	mgr Iwona Igielska Elżbieta Luzińska Elżbieta Mielicka Jadwiga Czyż Anna Flemming Nina Debiec	Centrum Języka Angielskiego Narutowicza 86	wtorek sala 9	08.45 – 09.45 10.00 – 11.00 11.15 – 12.15 12.30 – 13.30 13.45 – 14.45
6.	Niemiecki	mgr Jolanta Olasek Hanna Kielek Hanna Paluszkievicz		czwartek sala 9	10.00 – 11.00 11.15 – 12.15
7.	Francuski	mgr Katarzyna Agaciak-Kubiak Anna Przepalkowska Bożena Kaczmarowicz		piątek sala 9	10.00 – 11.00 11.15 – 12.15

Dni i godziny mogą ulec zmianie. O każdej zmianie będzie powiadomiony starosta grupy

PROGRAM WYKŁADÓW

rok akademicki 2024/2025
semestr letni

Aula im. prof. Wacława Szuberta
Uniwersytet Łódzki
ul. Lindleya 5

PONIEDZIAŁKI godz. 12.30

Data	Temat	Wykładowca
10. 03.	Co słychać w operowej Łodzi?	mgr Sławomir Pietras
17. 03.	Prezydentura Donalda Trumpa – – zagrożenia i nadzieje dla USA i dla świata	dr hab. Paulina Matera
24. 03.	Antropologia prawa karnego w bajkach	prof. dr hab. Witold Kulesza
31. 03.	Cywilizacyjne choroby jelit – – jak sobie z nimi radzić?	dr hab. n.med. Michał Mik
07. 04.	Wileńska historia Łodzi	dr Barbara Jundo-Kaliszewska
28. 04.	Atrakcje krajoznawcze Powiśla, Kociewia i Warmii	mgr Ryszard Bonisławski
05. 05.	Doświadczenie i talent. Wokół najważniejszych dzieł polskiej szkoły filmowej	dr Jarosław Grzechowiak
12. 05.	Łódzkie tropy w twórczości Wojciecha Jerzego Hasa	mgr Anna Michalska
19. 05.	Bolesław Chrobry i Europa jego czasów	dr hab. Anna Kowalska-Pietrzak
02. 06.	Kultura rycerska, czyli prawdy i mity o dawnych rycerzach oraz o tym, ile w nas z tej kultury zostało	dr Jędrzej Kałużny
09. 06.	Zakończenie roku	

ŚRODY godz. 12.30

Data	Temat	Wykładowca
05. 03.	Historia Meduzy – od potwora do ikony feminizmu	dr hab. Katarzyna Szmigiero
12. 03.	Sztuczna inteligencja – nasz nowy sąsiad? Korzyści i wyzwania w świecie nowoczesnych technologii	mgr inż. Wojciech Waliszek
19. 03.	Boy – wieczny chłopiec. Związki biografii i twórczości pisarza	prof. dr hab. Tomasz Bocheński
26. 03.	O bułgarskim i macedońskim jako o językach słowiańskich i bałkańskich	mgr Lech Ceran, dr hab. prof. UŁ Ivan Petrov
02. 04.	Ladakh – indyjski Tybet. Specyfika geograficzna, polityczna i kulturowa	dr hab. Marek Barwiński
09. 04.	Spotkanie wielkanocne	występ chóru ŁUTW
23. 04.	Wymowny brak aniołów w twórczości Michała Anioła	mgr Agnieszka Wojciechowska-Sej
30. 04.	Z dziejów polskiej ortografii	dr hab. Danuta Kowalska
07. 05.	Mistrzowie fortepianu. Artur Rubinstein i Krystian Zimerman	mgr Aleksandra Bęben
14. 05.	Walne zebranie sprawozdawcze	
21. 05.	Rok 1945 w polskim filmie fabularnym	dr hab. Jacek Pietrzak
28. 05.	Antarktyka – życie wśród lodu	prof. dr hab. Piotr Kittel
04. 06.	Przyjazny transport dla seniora	mgr inż. Hanna Zdanowska

Wykłady ustaliły i do druku podały Irena Kujawska i Danuta Zawilska

e-mail: i.kujawska@onet.eu; dzawilska@uni.lodz.pl

Tematy wykładów i nazwiska wykładowców mogą ulec zmianie

SEKCJE ZAINTERESOWAŃ

Lp	Sekcja	Miejsce spotkań	Dzień tygodnia	Godzina	Dzień w miesiącu		
					III 2025	IV 2025	V 2025
1	LITERACKA	Wydział Matematyki UŁ ul. Banacha 22, sala 103D	poniedziałek	14.15	17, 31	14	5, 19
2	KULTURY JAPONSKIEJ	Wydział Matematyki UŁ ul. Banacha 22, sala 103D	poniedziałek	14.30	10, 24	7, 28	12
3	HISTORYCZNA	Instytut Historii UŁ ul. Kamńskiego 27, sala 103	wtorek	10.00	11, 18	1, 15, 29	13, 27
4	KINEMATOGRAFIA POLSKA	Biblioteka Wojewódzka im. J. Piłsudskiego ul. Gdańska 100/102	wtorek	12.00	4, 18, 25	1, 8, 15, 22	
5	SEKCJA EKOLOGICZNA	Wydz. Biologii i Ochrony Środowiska UŁ ul. Banacha 12/16, aula A	wtorek	13.30	11	29	6, 13
6	POZNAJ ŁÓDZKIE MUZEUM	Strona nr 27 Zapisy u starosty	środa	10.00	26	23	21
7	KULTUROZNAWCZA	Muzeum Miasta Łodzi ul. Ogrodowa 15	środa	10.30	12, 19	2, 9	7, 28
8	KINEMATOGRAFIA ŚWIATOWA	Mediateka MEMO, Biblioteka Miejska ul. Stanisława Moniuszki 5	czwartek	09.30	13, 20	3, 10	15, 29
9	PSYCHOLOGICZNA	Instytut Psychologii UŁ al. Rodziny Scheiblerów 2, aula S. Gerstmann	czwartek	10.30	27	24	15, 29
10	JĘZYKOZNAWSTWA	Wydział Filologiczny UŁ ul. Pomorska 171/173, sala 1.03	czwartek	12.00	13, 27	10	8, 22
11	HISTORII SZTUKI	Uniwersytet Łódzki ul. Lindleya 3, aula de Lazari	piątek	10.30	7, 21	25	16, 30
12	BIOLOGICZNO- MEDYCZNA	Wydz. Biologii i Ochrony Środowiska ul. Banacha 1/3, budynek B, aula B9	piątek	13.00	21	25	16, 30
13	WIEDZY O TEATRZE	Wydział Filologiczny UŁ ul. Pomorska 171/173, sala 2.03	piątek	13.30	14, 28	4	9, 23
14	NOWE TECHNOLOGIE	Wydział Matematyki UŁ ul. Banacha 22	sobota	11.30	15, 29	12, 26	10, 24

SEKCJE ZAINTERESOWAŃ

Lp.	Sekcja	Prowadzący i starosta	Miejsce spotkań	Dzień tygodnia	Godzina	Dzień w miesiącu		
						III 2025	IV 2025	V 2025
15	PLASTYCZNA impasto	mgr Jarosław Żero	Wydz. Nauk o Wychowaniu UL ul. Pomorska 46/48 sala 318	poniedziałek	11.00-14.00	10, 17, 31	7, 28	5, 12, 19
16	PLASTYCZNA akryl	mgr Joanna Miklaszewska-Sierakowska Jolanta Piech	Akad.Centrum Designu Księży Młyn 13/15	piątek	10.00-13.00	14, 28	4, 11	9, 23
17	CHÓR (sceniczna)	mgr Aleksandra Ryko-Sutowicz Janina Kiwała	Aula W. Szuberta ul. Lindleya 3/5	poniedziałek	10.00-12.00	każdy Pierwsze spotkanie 05.03.2025		
18	WARSZTATY FOTOGRAFICZNE	mgr Grzegorz Nowak Joanna Tomaszewska Jolanta Kowalska	ul. M.Skłodowskiej- Curie 11	środa	10.00-11.30 12.00-13.30			
19	WARSZATY KOMPUTEROWE	mgr Barbara Gorzelańczyk mgr Jagoda Kropidłowska	Wydz. Chemii UL ul. Tamka 12			wg zapisów patrz ramka na stronie 14		
20	WARSZTATY LITERACKIE	prof. dr hab. Beata Śnieciłowska Mariana Kaczeiak	Wydział Filologiczny UL ul. Pomorska 171/173, sala 2.45	czwartek	15.15-16.45	6, 20	3, 10, 24	8, 22
21	TURYSTYCZNA	mgr Ryszard Bonisławski Anna Jaskułowska	Miejsce wg planu	sobota	10.30-13.30	informacje szczegółowe str. 32		
22	KLUB BRYDŻOWY	Józef Gorzelańczyk	Dom Literatury ul. Roosevelta 17	środa	10.00-12.00	każda		
23	ESPERANTO	Zofia Śmistek Ilona Stepniak	LDK ul. Dowborczyków 18	wtorek	14.00-15.00	każdy		

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA LITERACKA

poniedziałek 14.15

Plan zajęć przekazał dr hab. Jerzy Wiśniewski, starosta Maria Malec

Data	Temat	Wykładowca
17.03.2025	Twórczość Ernesta Brylla (1935–2024)	dr hab. Jerzy Wiśniewski
31.03.2025	O nowościach literackich i wydawniczych	prof. dr hab. Krystyna Pietrych
14.04.2025	Polska publicystyka XIX wieku wobec wyzwań epoki: równouprawnienie kobiet	dr Dariusz Kukuć
05.05.2025	Obrazy wojen. Lektura fragmentów antologii reportażu Wojciecha Jagielskiego	dr hab. Jerzy Wiśniewski
19.05.2025	O nowościach literackich i wydawniczych	prof. dr hab. Krystyna Pietrych

SEKCJA KULTURY JAPOŃSKIEJ

poniedziałek 14.30

wykładowca mgr Masakatsu Yoshida, starosta Adam Bloch

Szkoła Podstawowa w Japonii

Data	Temat
10.03.2025	<i>Pożegnanie</i> , reż. Yojiro Takita (Oskar w 2008 r.) cz. I
24.03.2025	<i>Pożegnanie</i> , reż. Yojiro Takita (Oskar w 2008 r.) cz. II
07.04.2025	Cały dzień w szkole
28.04.2025	Zajęcia i aktywność szkolna dzieci
12.05.2025	Zajęcia pozaszkolne
09.06.2025	Mała gastronomia i Komitety Rodzicielskie

W zajęciach przewidziany jest udział wolontariuszy z Japonii

SEKCJA HISTORYCZNA

wtorek 10.00

Plan zajęć przekazała prof. dr hab. Anna Kowalska-Pietrzak, starosta Urszula Portalewska

Data	Temat	Wykładowca
11.03.2025	Ludwik XV i Madame de Pompadour: król i jego metresa	prof. dr hab. Małgorzata Karkocha
18.03.2025	Hubal – znany czy nieznany?	prof. dr hab. Jacek Pietrzak
01.04.2025	Rola pierwszej damy w polityce USA	dr Magdalena Pogońska-Pol
15.04.2025	Król i jego dzieci. Rzecz o polityce dynastycznej Kazimierza Jagiellończyka	prof. dr hab. Tadeusz Grabarczyk
29.04.2025	Polska Mata Hari? O Krystynie Skarbek i polskim wywiadzie w pierwszej połowie XX wieku	dr Aleksandra Sylburska
13.05.2025	Rewolucja 1905 r. w Łodzi	prof. dr hab. Kamil Śmiechowski
27.05.2025	Przemysł łódzki a zanieczyszczenie środowiska w XIX i XX wieku	dr Marcin Szymański

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA KINEMATOGRAFIA POLSKA

wtorek 12.00

wykładowca **mgr Michał Maj Wieczorek**, starosta **Maryla Świerkocka**

Pełnia dojrzałości polskiego kina socjalistycznego (lata 50. i 60. XX wieku)

Data	Temat
04.03.2025	Próba miłości w obliczu wojny (<i>Powrót na ziemię</i> , 1966)
18.03.2025	Zawiła droga do miłości (<i>Drugi człowiek</i> , 1961)
25.03.2025	Sportowa postawa na tatrzańskim tle (<i>Ściana czarownic</i> , 1967)
01.04.2025	Droga poprzez miłość do mądrości (<i>Jak być kochaną</i> , 1963)
08.04.2025	Miłość płochliwa bywa! (<i>Szklana góra</i> , 1960)
15.04.2025	Pierwsze koty za płoty – sportowe porażki na ekranie (<i>Trzy starty</i> , 1955)
22.04.2025	Niesłodka zemsta (<i>Ostatni strzał</i> , 1959)

SEKCJA EKOLOGICZNA

wtorek 13.30

Plan zajęć przekazała **dr hab. Beata Woźniowa**

starosta **Elżbieta Bukowska, Aleksandra Czeremuszkin**

Data	Temat	Wykładowca
11.03.2025	<i>Terra Australis Incognita</i> – ludzie i przyroda	dr hab. Grzegorz Wolski
29.04.2025	Głony są ważne w kryminalistyce - czy to możliwe?	prof. dr hab. Joanna Żelazna-Wieczorek
06.05.2025	Plastyczność fenotypowa roślin - dlaczego każdy bluszcz jest inny?	dr Izabela Kołodziejczyk
13.05.2025	Na krańcu światła: fascynujące życie w głębokim oceanie	dr Marta Gellert mgr Kamila Głuchowska
03.06.2025	Bursztyń birmański - okno na świat dinozaurów	prof. dr hab. Agnieszka Soszyńska

SEKCJA POZNAJ ŁÓDZKIE MUZEA

środa 10.00

starosta **Iwona Kmieć, Halina Hamerla**

Data	Temat
26.03.2025	Muzeum Komunikacji Miejskiej MPK Łódź, ul. Wierzbowa 51
23.04.2025	Muzeum Książki Artystycznej, ul. Sienkiewicza 66/68
21.05.2025	Akademickie Centrum Designu Akademii Sztuk Pięknych, ul. Księży Młyn 13/15

SEKCJA KULTUROZNAWCZA

środa 10.30

starosta **Barbara Krajewska**

Data	Temat	Wykładowca
12.03.2025	Synagogi w Łodzi. Architektura, symbolika, funkcja	mgr Beata Kamińska
19.03.2025	Rewolucja, bale u Poznańskich, wakacje na podwórku. Łódź w prozie Ireny Tuwim	mgr Ewa Kamińska-Bużałek
02.04.2025	W domu i fabryce. Życie codzienne i zawodowe łódzkich robotników	mgr Beata Kamińska
09.04.2025	Architektura sakralna i sztuka sepulkralna wielowyznaniowej Łodzi	mgr Cezary Pawlak
07.05.2025	Wizerunki łódzian, wizerunki miasta w kolekcji Muzeum Miasta Łodzi	mgr Adam Klimczak
28.05.2025	Ludzie, miejsca, wydarzenia łódzkiej sztuki na przykładzie działań Muzeum Miasta Łodzi	mgr Adam Klimczak
04.06.2025	Architektura Łodzi w kontekście przemian kulturowych miasta	mgr Adam Klimczak

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA KINEMATOGRAFIA ŚWIATOWA

czwartek 09.30

wykładowca **dr Tamara Skalska**, starosta **Maryla Świerkocka**

Data	Temat
13.03.2025	<i>Jutro będzie nasze</i> , reż. Paola Cortellesi, Włochy 2023
20.03.2025	<i>Bestie</i> , reż. Rodrigo Sorogoyen, Hiszpania, 2022
03.04.2025	<i>Chleb i sól</i> , reż. Damian Kocur, Polska 2022
10.04.2025	<i>Cicha dziewczyna</i> , reż. Colm Bairéad, Irlandia, 2022
15.05.2025	<i>Faworyta</i> , reż. Yorgos Lanthimos, Wlk. Brytania, Irlandia, USA, 2018
29.05.2025	<i>Wytłumaczenie wszystkiego</i> , reż. Gábor Reisz, Węgry, Słowacja 2023

SEKCJA PSYCHOLOGICZNA

czwartek 10.30

wykładowca **dr Magdalena Kobylarczyk-Kaczmarek**, starosta **Elżbieta Dwornik**

Data	Temat
27.03.2025	„Szczęśliwi” psychopaci
24.04.2025	Perswazja i manipulacja - techniki wywierania wpływu
15.05.2025	Sharenting – czym jest i jak uniknąć tego zjawiska?
29.05.2025	Ciemna triada osobowości
05.06.2025	Perfekcjonizm – droga do doskonałości czy pułapka?

SEKCJA JĘZYKOZNAWSTWA

czwartek 12.00

wykładowca **dr Izabela Różycka**, starosta **Barbara Uptas** **Grażyna Stasiak-Liszko**

Data	Temat
13.03.2025	Public relations – rozumienie pojęcia i historia zjawiska (modele PR)
27.03.2025	PR w teorii i praktyce. Etyka w public relations. PR a dziedziny pokrewne
10.04.2025	PR jako komunikacja z otoczeniem. Tzw. publiczność, czyli odbiorcy PR
08.05.2025	Język w public relations. Typowe gatunki wypowiedzi w PR
22.05.2025	Nazwy własne jako element tożsamości firm, instytucji i organizacji
05.06.2025	Wewnętrzne public relations

SEKCJA HISTORII SZTUKI

piątek 10.30

Plan zajęć przekazała **prof. dr hab. Aneta Pawłowska**, starosta **Roma Szczocarz**

Data	Temat	Wykładowca
07.03.2025	Yves Saint Laurent i sztuka. Inspiracje malarstwem w modzie drugiej połowy XX w.	dr Adam Drozdowski
21.03.2025	Wybrane artystki Meksyku w XX i XXI wieku	dr Ewa Kubiak
25.04.2025	Współczesna sztuka z RPA	prof. dr hab. Aneta Pawłowska
16.05.2025	Art déco w architekturze polskiej	prof. dr hab. Krzysztof Stefański
30.05.2025	Malarstwa botaniczne – specjalizacja kobiet	dr Joanna Dobkowska-Kubacka

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

SEKCJA BIOLOGICZNO-MEDYCZNA

piątek 13.00

starosta **Irena Kasprzak**

Data	Temat	Wykładowca
21.03.2025	Lek a suplement	Polskie Towarzystwo Studentów Farmacji
25.04.2025	Aktywność fizyczna dla seniorów – rodzaje, wskazówki i korzyści	mgr Katarzyna Darmaszek mgr Klaudia Skonieczna
16.05.2025	Homeopatia – fakty i mity	prof. dr hab. n. farm. Andrzej Stańczak
30.05.2025	Zatrzymać młodość da się: kwasy Omega-3 eliksirem młodości dla mózgu i ciała. Jak kwasy tłuszczowe pomagają spowolnić procesy starzenia	mgr Magdalena Makarowska

SEKCJA WIEDZY O TEATRZE

piątek 13.30

Plan zajęć przekazała **prof. dr hab. Karolina Prykowska-Michalak**,

starosta **Sylvia Tarowska, Iwona Kmieć**

Data	Temat	Wykładowca
14.03.2025	Teatr Reduta Juliusza Osterwy	mgr Katarzyna Wielechowska
28.03.2025	O istocie tańca. Wokół prób definicji zjawiska	mgr Paweł Skalski
04.04.2025	Teatr pasyjny Oberammerga	prof. dr hab. Karolina Prykowska-Michalak
09.05.2025	Od Kantora do „Kantor Downton”, czyli o przemianach funkcji reżysera w teatrze	mgr Weronika Żyła
23.05.2025	W świecie teatru chorwackiego	mgr Maria Sławińska

SEKCJA NOWE TECHNOLOGIE

sobota 11.30

wykładowca **dr Wojciech Horzelski**, starosta **Józef Gorzelańczyk**

Data	Temat
15.03.2025	Sami konfigurujemy i zabezpieczamy swoje urządzenia (telefony, komputery, tablety itp.)
29.03.2025	Po co nam Internet? Jak efektywnie i bezpiecznie korzystać z sieci
12.04.2025	Zakupy on-line. Jak, gdzie i kiedy bezpiecznie kupować i sprzedawać
26.04.2025	Jak zorganizować sobie wakacje? Szukamy lotów, hoteli i wycieczek
10.05.2025	Platformy streamingowe. Jak i gdzie oglądać filmy
24.05.2025	Internet na co dzień – kupujemy bilety, rezerwujemy stolik, szukamy koncertów

TEMATY ZAJĘĆ W SEKCJACH

Zajęcia sportowe będą prowadzone od dnia 4 marca 2025 r.

Rodzaj zajęć	Prowadzący	Termin zajęć	Godz. zajęć
Sala Uniwersytetu Łódzkiego, ul. Tamka 12 (<i>Wydział Chemii</i>)			
Tenis stołowy	mgr Jarosław Adamczyk	środa czwartek	10.30 – 11.15 09.45 – 10.30
Sala Uniwersytetu Łódzkiego, ul. Styrska 20 (<i>Centrum Sportu UŁ</i>)			
Joga Jin Jang Czi Kung Muzykoterapia	dr Mateusz Wiszniewski sala nr 7	środa zajęcia zaczynają się 12 marca	09.10 – 09.55 10.10 – 10.55 11.10 – 11.55
Gimnastyka	mgr Teresa Węglarska sala nr 7	środa	14.20 – 15.05 15.10 – 15.55
Joga	mgr Agnieszka Błaszczuk sala nr 7	czwartek	14.10 – 15.10 15.15 – 16.15
Sala Uniwersytetu Łódzkiego, XIV DS, ul. Matejki 21			
Gimnastyka	mgr Dorota Karło	wtorek	08.55 – 09.40 09.45 – 10.30 10.35 – 11.20 11.25 – 12.10
Fitness prozdrowotny 50+	mgr Urszula Lis	wtorek	12.20 – 13.05 13.15 – 14.00
Terapia tańcem	mgr Ewa Izydorczyk	środa	14.15 – 15.00 15.10 – 15.55
Gimnastyka	mgr Teresa Węglarska	czwartek	09.10 – 09.55 10.05 – 10.50
Gimnastyka	mgr Dorota Karło	czwartek	14.00 – 14.45 14.55 – 15.40 15.50 – 16.35 16.40 – 17.25

Wernisaż wystawy
Ornamenty kobiecości
w Galerii Wozownia 1/5.
Od lewej:
autorka prac, Ewa Żochowska;
gospodyni obiektu
Jolanta Sławińska-Ryszka
oraz kuratorki wystawy,
czyt. str. 17

fot. Marek Marciniak

Nasz chór
chwilę przed rozpoczęciem
bożonarodzeniowego koncertu,
czyt. str. 6

fot. Marek Marciniak

Poniżej:
wernisaż wystawy *Deadline*
w Galerii Wozownia 1/5.
Od lewej: autor prac Tomasz Ferenc;
Łucja Lange, prowadząca spotkanie;
Maciej Andrzejewski, kurator wystawy,
czyt. str. 17

fot. Aleksandra Wiktorowska

Drogie Koleżanki i Koledzy!

Za nami niezbyt udany sezon jesienno-zimowy, w którym odwiedziliśmy jedynie Warszawę – ale za to dwukrotnie! Na szczęście teraz czeka nas wiosna i lato, więc bądźmy dobrej myśli, że uda się zrealizować ambitniejsze plany.

Wstępne propozycje wycieczek na obecny semestr zaproponowałam Państwu w poprzednim Biuletynie. Teraz informacje są bardziej precyzyjne, lecz terminy nadal tylko przybliżone. Zanim o nich napiszę, kilka istotnych wskazówek dla potencjalnych uczestników. Przede wszystkim trzeba pamiętać, że każda wycieczka wymaga dobrej kondycji zdrowotnej i to zastrzeżenie dotyczy zwłaszcza wyjazdów kilkudniowych. Poza tym nasze wyjazdy są typowo turystyczne i nie należy oczekiwać luksusów. Dotyczy to zwłaszcza noclegów; na przykład w ofercie może nie być pokoi dwuosobowych i trzeba się liczyć z tym, że spędzimy noc w pokoju trzy- lub nawet czterosobowym. Zanim więc zdecydują się Państwo na którąś z naszych propozycji, proszę się dobrze zastanowić.

I jeszcze jedna ważna sprawa: w tym roku koszt jednego dnia na wycieczce wielodniowej wynosi już 250 złotych.

A oto nasze propozycje:

- **Toruń, Pelplin, Elbląg, Frombork, Lidzbark Warmiński, Zalew Wiślany.** 6-9.05 (4dni)
- **Oporów, Kłodawa.** Maj, jeden dzień
- **Sandomierz, Rzeszów, Łańcut, Przemyśl, Krasiczyn, Sanok, Tarnów.** 17-20.09 (4 dni)
- **Wycieczka – Niespodzianka.** Maj lub wrzesień, jeden dzień,

Proponowane wycieczki dojdą do skutku, jeśli na każdą z nich zgłosi się minimum 45 osób. Szczegółowe programy będą udostępnione później, zarówno na naszej stronie internetowej (w zakładce sekcji turystycznej), jak i na tablicy ogłoszeń w holu auli przy ul. Lindleya. Zapisy chętnych będą prowadzone już na początku marca.

A teraz ważne sprawy techniczne.

Na wycieczkę można zapisywać się osobiście lub elektronicznie (e-mail jest pod tekstem), podając imię i nazwisko oraz datę urodzenia i numer telefonu.

Bardzo proszę o zapoznanie się z *Zasadami organizacji wycieczek przez sekcję turystyczną* (strona ŁUTW). Zmiany dotyczące wyjazdów podawane są również w zakładce *Najnowsze komunikaty*. Należność za wycieczkę zgodnie z ustaloną kwotą wpłacamy na konto bankowe o numerze **62 1020 3408 0000 4902 0375 5634**.

Jego właścicielem jest ŁUTW, ul. Rewolucji 1905 r. nr 66.

Zaliczka powinna być wpłacona w ciągu 5 dni od podania informacji na stronie internetowej i na tablicy ogłoszeń.

Zachęcam do udziału w naszych wyprawach zwłaszcza tych słuchaczy, którzy jeszcze w nich nie uczestniczyli. Przekonają się Państwo, że to dobry sposób na poznanie nowych osób, a nawet na nawiązanie przyjaźni.

Jak zawsze życzę trafnego wyboru wycieczki i wielu radosnych wspomnień. Namawiam również do uczestniczenia w sobotnich spacerach po naszym mieście i jego okolicach. Naszym przewodnikiem jest pani Anna Drzewiecka, która opracowuje trasy spacerów, pokazuje nam, jak pięknieje nasze miasto i ciekawie opowiada o jego przeszłości.

starościna Anna Jaskułowska
tel. 506 43 62 97 e-mail: anna.jaskulowska @poczta.onet.pl

Sobotnie spacery

Trasy opracowała pani przewodnik **Anna Drzewiecka**, która będzie prowadzić spacer.

Dlaczego powstał park Ocalałych?

15.03.2025. Zbiórka na ul. Wojska Polskiego przy ul. Obrońców Westerplatte. Trasa: ul. Wojska Polskiego (fragment), Kuźnia Romów z zewnątrz (historia obozu romskiego), park Ocalałych. Działalność Jana Karskiego.

Patriotycznym szlakiem po Starym Polesiu

29.03.2025. Zbiórka przed kościołem Matki Boskiej Zwycięskiej (ul. Łąkowa, od strony głównego wejścia). Trasa: kościół MBZ, pomnik katyński, ul. Łąkowa (obozы przesiedleńcze II wojny światowej), ul. 28 Pułku Strzelców Kaniowskich, plac gen. J. Hallera, koszary 28 Pułku SK, ul. Jerzego, kościół pw. św. Jerzego.

Interesująca historia osiedla Montwiłła-Mireckiego

12.04.2025. Zbiórka na rogu ul. Srebrzyńskiej i alei Unii Lubelskiej. Trasa: spacer po osiedlu – poznanie jego historii i postaci z nią związanych.

Na Zdrowie po zdrowie – park im. J. Piłsudskiego

26.04.2025. Zbiórka przy wejściu do parku od ul. Krzemienieckiej (róg ulicy Retkińskiej). Trasa: spacer po parku. Miejsca ważne dawniej i dziś. Historia, teraźniejszość, przyroda.

Dawniej ul. Mikołajewska, dzisiaj H. Sienkiewicza

17.05.2025. Zbiórka na rogu ul. G. Narutowicza i H. Sienkiewicza (po stronie budynku telewizji). Trasa: ulica H. Sienkiewicza – park, III LO, kościół i inne obiekty.

Tu powstała nasza Łódź

31.05.2025. Zbiórka: park Staromiejski przy zegarze słonecznym (od strony ul. Nowomiejskiej). Trasa: park Staromiejski, rynek Starego Miasta, plac Kościelny, plac Wolności (ratusz, kościół, pomnik T. Kościuszki).

Spacerы zaczynają się o godz. 10.30. W razie deszczu spacer jest odwołany.

fot. Henryk Gralak

Spacer 26.10.2024. Zbiórka przed wejściem do hotelu Anders

Andrzej Łukaszewicz (1933-2024)

Był naszym słuchaczem od 1999 roku, czyli przez niemal ćwierć wieku. Walne Zebranie ŁUTW 6 maja 2019 roku nadało Mu tytuł Honorowego Członka za powołanie (2003) i prowadzenie Klubu Koleżeńkiego, który działał w Śródmiejskim Forum Kultury (obecnie Dom Literatury) przy ulicy Roosevelta 17.

Właśnie tam się poznaliśmy. Spotykaliśmy się w każdy wtorek o godzinie 17. Spotkania te miały służyć podniesieniu naszych kompetencji językowych w posługiwaniu się angielskim. Celem naszej ambitnej językowo „paczki” była konwersacja na dowolne tematy: polityki, sztuki, literatury – byle w języku angielskim. Andrzej bardzo pilnował, aby nie było nic po polsku, ale – gdy ponosiły nas temperamenty albo temat okazywał się zbyt gorący – przechodziliśmy oczywiście na język ojczysty, ku niezadowoleniu Andrzeja. Ciągłe brzmi mi w uszach Jego: *In English, please, in English!*

Spotykaliśmy się nie tylko dlatego, żeby szlifować naszą angielszczyznę. Andrzej był również promotorem wydarzeń towarzyskich: organizował przy Roosevelta spotkania bożonarodzeniowe, wielkanocne, ostateczne. Do dziś wspominamy te miłe chwile...

Andrzej Łukaszewicz został pochowany 15 listopada 2024 roku na cmentarzu przy ulicy Retkińskiej. Będziemy Go pamiętać jako świetnego organizatora, urodzonego aktywistę, dobrego i uczynnego Kolegę.

Jagoda Kucharczyk

Ewa Wolińska (1950-2024)

Śmierć zawsze jest nie na miejscu i nie w porę. Nie pyta, nie uprzedza, nie dyskutuje; po prostu przychodzi i zostawia po sobie tylko ból. Ale Ewa nie chciałaby, żebyśmy po Jej odejściu płakali i się smucili.

Jaka była? Elegancka, kolorowa, silna, rozważna. Zawsze wiedziała, jak się zachować w danej sytuacji. Nigdy nie była obojętna na drugiego człowieka. Zawsze, ale to zawsze mówiła, co myśli, chociaż często była to prawda niewygodna, a nawet niekiedy bolesna. Dostrzegała pozytywne aspekty życia, kochała szum morza, chodzenie po plaży, prącenie się na słońcu, tańce, zabawę, śpiew. Jej największym, niezrealizowanym marzeniem był wyjazd do Paryża, by zobaczyć z bliska wieżę Eiffla.

Ukończyła liceum dla pielęgniarek, traktując to jako drogę do zawodu lekarza. Pierwszy dyżur zweryfikował te plany: śmierć małego pacjenta sprawiła, że Ewa do końca kariery zawodowej zajmowała się księgowością.

Po przejściu na emeryturę została słuchaczką ŁUTW (2013 rok). Uwielbiała podróżować, zdobywać nową wiedzę i poznawać ludzi, więc udział w wykładach i spotkaniach różnych sekcji sprawiał Jej ogromną radość. Lubiła chodzić zwłaszcza na zajęcia kinematografii polskiej i światowej oraz z wiedzy o teatrze, była też wiernym słuchaczem sekcji psychologicznej. Często, co oczywiste, brała udział w wycieczkach organizowanych przez sekcję turystyczną.

Ewa Wolińska zmarła 11 grudnia 2024 roku. Została pochowana na Dołach.

*Córka Paulina
i koleżanki z ŁUTW*

Krystyna Szafraniak (1934-2024)

Swoją przygodę z Łódzkim Uniwersytetem Trzeciego Wieku zaczęła w roku 2003, gdy weszła w wiek emerytalny. Wtedy człowiek jest jeszcze dość aktywny, chce spełniać swoje marzenia, realizować niespełnione pasje i szuka czegoś w zastępstwie pracy, która dotychczas wypełniała cały czas, nawet wolny.

Krystyna pracowała w Wydziale Kultury Urzędu Miasta Łodzi, a do Jej obowiązków należało wspieranie młodych artystów. Nic dziwnego, że w ŁUTW interesowała Ją sztuka i kultura. Chodziła więc na wykłady ogólne, ale także na zajęcia sekcji kulturoznawczej, wiedzy o teatrze czy historii sztuki. Jednak całe serce oddała sekcji plastycznej. Malowała pod opieką pani Zofii Łobacz, później przeszła do grupy pana Jarosława Żery. Przez kilka lat pełniła funkcję starościny sekcji plastycznej. Drugą miłością Krystyny Szafraniak była gimnastyka. Próbowwała różnych ćwiczeń, ale pozostała przy klasyce. Chętnie chodziła na zajęcia prowadzone przez mgr Dorotę Karło i bardzo je ceniła.

Krystyna była osobą uśmiechniętą, lubiła towarzystwo. Bywałyśmy razem na imieninach, na wystawach malarskich, w teatrze, spotykałyśmy się na działce. Wszędzie, gdzie chodziła, łatwo nawiązywała przyjaźnie.

Kiedy się poznałyśmy, była szczupłą, ruchliwą blondynką. Po ulicznym wypadku i operacji biodra stała się mniej sprawna. O poprawę kondycji walczyła, uprawiając gimnastykę, chodząc na rehabilitację, jeżdżąc do sanatorium. Początkowo się udawało. Ale i później, gdy kłopoty ze wzrokiem i inne problemy zdrowotne wykluczyły Ją z zajęć plastycznych i czytania książek, nie traciła optymistycznego nastawienia do życia. Chętnie wyjeżdżała na plenery malarskie nawet wtedy, gdy już nie mogła malować. Dożyła 90 lat i uhonorowania tego faktu na naszym utw. Były gratulacje, dyplomy i kwiaty.

Krystyna miała wspaniałą rodzinę: córkę, zięcia, trzech wnuków i dwoje prawnucząt. Była z nich wszystkich bardzo dumna, a oni dbali o Jej codzienne potrzeby. Nawet ostatnie lato spędzili wspólnie.

Podstępna choroba pokonała Krystynę. Pogodzona z losem odeszła 18 grudnia 2024 roku. Nie cierpiała. Ostatni raz widziałyśmy się w listopadzie. W moim mieszkaniu wisi jeden z pejzaży Krystyny i będzie mi o Niej zawsze przypominał.

Będzie nam Ciebie brakowało, nasza kochana Koleżanko.

Maria Legezińska

Barbara Uptas (1947-2025)

Panią Basię Uptas poznałam w październiku 2013 roku na pierwszym wykładzie, jaki prowadziłam w sekcji językoznawczej ŁUTW. Nie sposób było Jej nie zauważyć. Zawsze siedziała w pierwszych rzędach, nieskazitelnie elegancka, uważna na wszystko, co się działo wokół, aktywnie uczestnicząca w zajęciach, śmiało wypowiadająca swoje zdanie. Kiedy w 2018 roku została starościną sekcji, poznałyśmy się lepiej i polubiłyśmy.

Pani Basia była niezwykle i bardzo wyrazistą osobą. Z pozoru nieco surowa i apodyktyczna, w rzeczywistości ciepła, serdeczna i śpiesząca z pomocą każdemu potrzebującemu. Zawsze angażowała się całym sercem we wszystkie podejmowane przez siebie działania. Świetnie zorganizowana i zorientowana, dla kolegów stanowiła najpewniejsze źródło wiedzy na temat wszystkich spraw związanych z ŁUTW, była też bardzo aktywną uczestniczką różnych zajęć organizowanych w ramach tej instytucji (dwukrotnie, w 2019 i 2024 roku, została nagrodzona jako aktywny słuchacz).

Pasjonowała się życiem kulturalnym Łodzi i zachęcała do uczestnictwa w nim wszystkich znajomych, interesowała się wieloma sprawami współczesnego świata, sztuką, polityką, modą czy najnowszymi osiągnięciami medycyny. U ludzi bardzo wysoko ceniła kulturę osobistą i umiejętność zachowania w różnych oficjalnych i prywatnych okolicznościach. Sama stanowiła prawdziwy wzór zasad towarzyskich.

Miała kilka sympatycznych słabości. Jak na elegancką kobietę przystało, kochała torebki, kupowała ich wiele i bardzo lubiła, kiedy zauważano i podziwiano Jej stylizacje.

Z niezwykle odwagą, wytrwałością i godnością znosiła ograniczenia spowodowane przez liczne choroby, które Ją prześladowały w ostatnich latach. Za wszelką cenę starała się zachować samodzielność, nigdy też nie pozwoliła na to, żeby obniżyły się Jej standardy co do postępowania i wyglądu. Jej siła psychiczna budziła podziw i szacunek.

Pani Basia odeszła nagle 16 lutego, w wieku zaledwie 78 lat. Poza głębokim żalem z tego powodu czuję wdzięczność za przyjaźń i pomoc, jakiej doświadczyłam od Niej w trakcie całej naszej znajomości.

Izabela Różycka

Maria Gosławska

Krystyna Szakiel

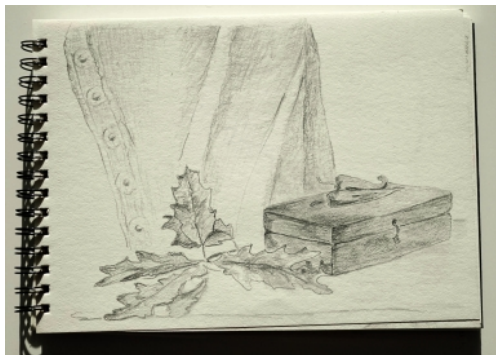
Jolanta Piech

Bogumiła Burda

SEKCJE PLASTYCZNE

Joanna Adamska

Renata Siuta

Apolonia Zielińska

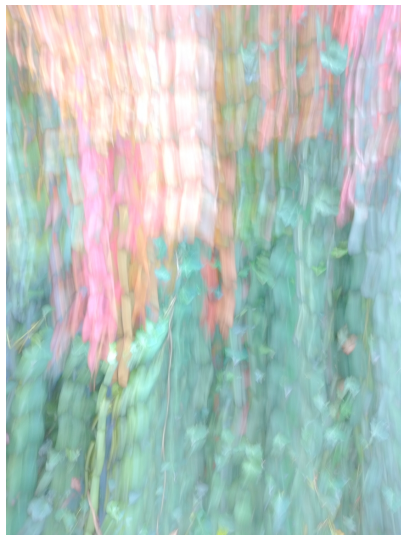
Danuta Natkaniec

Teresa Zalepa

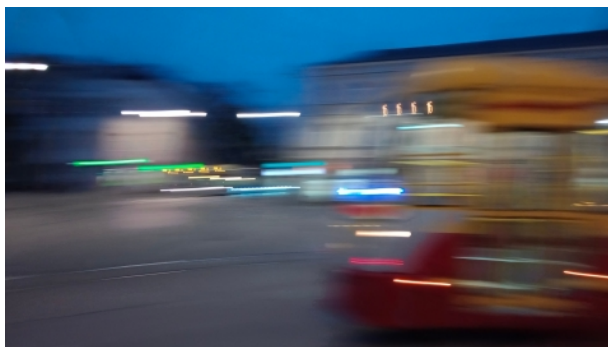
Bożenna Szymborska *Krople rosy*

Jolanta Kowalska *Brak ostrości*

Marek Majewski
Wigilia

Małgorzata Staszewska

Bożena Zacharow
Mikołaj

Barbara Tomczyk
Rozbiórka

Ewa Nassalska
Szukamy Świąt

Pamiętamy o ogrodach, jak chciał Jonasz Kofta. Szczególnie teraz, na przednówku, tęsknimy do ich barw, zapachów, ba, nawet do żmudnych „robót ziemnych”. Rabaty, krzewy, donice. Przemyślnie zakomponowane, starannie wypielęgnowane, nawiezione, wypielone. A chwasty? Po co komu chwasty? Gdy przyjrzeć się sprawie – i samym niedocenianym „zielskom” – bliżej, rzecz przestaje być oczywista. Czy aby na pewno są brzydsze, gorsze i mniej potrzebne od najszlachetniejszych nawet różaneczników i magnolii? I czy nie są przypadkiem bardziej... potrzebne? Może trzeba by odwrócić pytanie: czy da się żyć bez chwastów? Proponujemy garść ekokrytycznych tekstów – akurat na przedwiośnie!

Beata Śniecikowska

Jola Jaśkiewicz

Życie bez kwiatów
byłoby takie
przyziemne

To one zatrzymują nasze myśli
pełne lęku o to, co będzie
co jest

Bez ich luzackiego uroku
myśli połykają nas,
trawią i wypływają
marną skorupą.

Wystarczy jeden
mały, rozkołysany na wietrze
diamencik,
a już myśli nasze
jak te chwasty w zbożu
kąkolem zakwitną.

Chwasty, czyli list do Pana Ogrodnika

Elżbieta Boryniec

Szanowny Panie Ogrodniku,
Stróżu porządku wśród zieleni,
Co chcesz mieć pięknych kwiatów bez liku,
Lecz dbasz, by wśród nich chwast się nie pełnił:

Przydziel nam, chwastom, splechetek ziemi
- Rumiankom, makom, małym stokrotkom –
Choć chwasty, pięknie ci zakwitniemy,
Kąkole, chabry niech także rosną...
Ugór niech kwitnie mniszkiem, mimozą,
Krwiste maki niech szczerwienią pola,
Witki koniczyn niech łąką się płożą,
Ozdobimy też rzeczne zakola.
Odpłacimy serduszkami taszników,
Latawcami dmuchawców pierzastych,
Wonią dzikich róż, polnych fiołków
Upiększymy wasz świat – my, chwasty.

Przylecą do nas motyle, ptaki.
Przyjdzie zielarz po skarby do leków,
Nasiona nakarmią szczygły i szpaki,
Więc nam też pozwól rosnąć, człowieku.

Chwasty *Elżbieta Hanna Bukowska*

Chwasty to rośliny niepożądane w uprawach. Taki pogląd ma gospodarka leśna, rolna, rybacka. Dużo chwastów wyginęło lub ginie, inne uodporniły się na środki ochrony roślin. Jaką one mają siłę, jaką moc! Rosną tam, gdzie inne rośliny nie chcą czy też nie mogą żyć. One nie poddają się, adaptują się do bardzo złych warunków glebowych i klimatycznych. Ich nasiona mają dużą siłę żywotną. Chwasty – niby niepotrzebne – a jakie mają działanie lecznicze na człowieka i zwierzęta! Wiele roślin zaliczanych do chwastów znalazło się w spisie roślin leczniczych, czyli inaczej ziół. Czy aby na pewno musimy tak bardzo tępić chwasty – deptać je, wrywać, opryskiwać? A jeżeli już wrywamy, to możemy je

przecież wykorzystać. Zanim zniszczymy roślinę spotkaną na naszej drodze, pomyślmy, że przecież ona może kogoś wyleczyć lub pomóc w chorobie. Nawet gdyby nie, to zawsze dostarczy tlenu do środowiska. Najważniejsza jest bioróżnorodność, a natura daje nam to, co potrzebne – nawet chwasty.

Taraxacum

Magda Caban

żółte oczko
i mleczna rurka
na zielonym kilimie
oliwkowe płomienie
skręca czas

puszystą główkę
czesze
powietrzne technienie
rozsyłając
popielaty puch

Szeptucha zaleci
proszek
z białego korzenia
suszonego
na słońcu

Pamięci Zyty Gilowskiej

Zofia Fiuk

Zatrzymajmy głupotę
tego świata,
bo jest powszechna
jak chwasty na polu,
bo jest szkodliwa
jak chwasty w ogrodzie,
bo jest nieuchwytna
jak dmuchawce na trawniku,
bo jest kłująca
jak oset na miedzy.
Rozum nam dano,
żebyśmy go używali.
Jeżeli tego nie czynimy,
to mamy twarz pychy
i przegrywamy.

Głupota jak chwast
jest jedną z twarzy pychy.

Ciszę poranka rozklekotał bocian szybujący nad wsią. Przed bramą zgrzytnęły hamulce zielonego fiacika. Sąsiedzi wytaszczyli z niego ogromny kalfas sadzonek – obiecaney naparstnicy i kolorowego łubinu. Wykopali nadmiar, bo powiększają zagon topinamburu. Gunia zdążyła właśnie wymoczyć włosy w naparze ze skrzypu i szybko przygotowała herbatkę z pokrzywy i melisy. Nasi goście rozważają przejście na wegetarianizm, a może i na weganizm. Sąsiadka Kasia stwierdziła odważnie, że zna tyle roślin w lesie i na łąkach, że może zdrowo przeżyć choćby wojnę... Sąsiedzi w zamian za sadzonki, nazrywali podagrycznika na nawóz pod pomidory, do sałatki i na suszenie do moczopędnych naparów. U nas w ogrodzie to roślina inwazyjna, a u nich rzadki rarytas... Z kolei wiosną tego roku tak zapatrzyliśmy się na pola kwitnącego mniszka, że zapomnieliśmy narobić syropu, ale nie ma tego złego, zebrałiśmy wyrośnięte łodygi dmuchawca i ukisiłiśmy w słoikach. Posmakował nam też „ostry mlecz”, jak go tu nazywają. Sklepowa zrywa go nie tylko dla królików, ale i dla siebie. Parzy go wrzątkiem, kropi utartym sezamem z oliwą, szczypta soli i przekąska gotowa. Wrażliwcom, na wszelki wypadek, podaje nalewkę z dziurawca.

- Zapraszamy was na sobotę – odezwała się na pożegnanie Kasia – robię „zupę syberyjską” i „sowiecką jajecznicę z komosą”. Dieta śródziemnomorska przy tym wysiada. Mamy też dla was słoiczki szczawiu. Za domem narosło go tyle, że już nawet kozy tego nie chcą i nie trzeba jeździć do Biedronki po mrożony.

Krzysztof Kozłowski

ŁUTW odznaczony jest Odznaką „Za Zasługi dla Miasta Łodzi”

Nie ma na starość lepszego leku
niż Uniwersytet Trzeciego Wieku

Helena Fryś

老後の良薬は無し
第三世代大学に勝る

There is no better medicine for old age
than the University of the Third Age

On ne peut pas à la vieillesse mieux remédier
que l'Université du Troisième Age fréquenter.

Es gibt keine bessere Arznei im späten Alter
als die Universität des dritten Lebensalters

Ne ekzistas pli bona medikamento
kontraŭ maljunaĝo kiel Uneversitato de Tria Aĝo

No hay mejor medicamento contra la edad
que la Universidad de la Tercera Edad

Лучшего лекарства от старости нет
чем Третьего Возраста Университет

Non è mai troppo tardi per recuperare ciò che hai perduto
Vieni all'Università della Terza Età
a saprai quello che non hai mai saputo

Wydawca: Łódzki Uniwersytet Trzeciego Wieku im. Heleny Kretz
ul. Rewolucji 1905 r. nr 66, 90-222 Łódź, tel. 42 632 11 93
www.3wiek.uni.lodz.pl, e-mail: lutw@uni.lodz.pl

Pomysłodawca Biuletynu – Henryk Walkowski
Projekt logo ŁUTW – Maria Kulikiewicz
Projekt okładki – Zofia Łobacz

Zespół redakcyjny: **Maria Sondej**,
Alicja Korytkowska, Aleksandra Wiktorowska, Danuta Zawilska,

Do użytku wewnętrznego. Nakład 800 egz.